

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ

Кафедра юридичних дисциплін

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

з навчальної дисципліни «Податкове право»
вибіркових компонент
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

262 Правоохоронна діяльність
(правоохоронна діяльність)

**за темою – «Правові засади адміністрування прямих податків з юридичних
і фізичних осіб. Частина 2»**

м. Суми
2023 рік

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою Сумської філії
ХНУВС
Протокол від 29.08.2023 № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС (з юридичних дисциплін)
Протокол від 29.08.2023 № 7

Розглянуто на засіданні кафедри (юридичних дисциплін) (протокол від 29.08.2023 № 1)

Розробники:

1. Завідувач кафедри юридичних дисциплін Сумської філії ХНУВС, доктор юридичних наук, доцент Панасюк О.В.;
2. Доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії ХНУВС, кандидат юридичних наук Пономарьова Я.О.;
3. Викладач кафедри юридичних дисциплін Сумської філії ХНУВС Новик М.Ю.

Рецензент:

1. Заступник директора Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент Ващенко С.С.

План лекції :

1. Порядок та строки подання податкової декларації.
2. Правові засади рентної плати. Платники, об'єкт, ставки, пільги, порядок сплати.
3. Правові засади справляння екологічного податку. Платники, об'єкт, ставки, пільги, порядок сплати.

1. Порядок та строки подання податкової декларації.

Найпоширенішою формою реалізації податкової звітності є надання відомостей з метою оподаткування письмово на бланках, які видають безкоштовно податкові органи. У спеціально передбачених законодавством випадках таку інформацію можна подавати в електронному вигляді на дискеті чи іншому носії, що допускає комп'ютерну обробку.

На практиці найчастіше податкова звітність полягає у поданні податкової декларації.

Податковою декларацією є документ, який подає платник податків до контролюючого органу у строки, встановлені законодавством, на підставі якого здійснюється нарахування і сплата податку чи збору (обов'язкового платежу), але Податковий кодекс України зазначає, що на підставі цього документа (податкової декларації) здійснюється:

- 1) нарахування та/або сплата податкового зобов'язання;
- 2) нарахування суми доходу на користь платників податків - фізичних осіб;
- 3) утримання та/або сплата податку.

Додатки до податкової декларації є її невід'ємною частиною. Виходячи з цього, будь-який документ, що подається до контролюючого органу і призначений для нарахування та сплати обов'язкових платежів у певні фонди, є декларацією незалежно від того, яку назву має такий документ: розрахунок, довідка або звіт.

Отже, податкова декларація має характер податкового розрахунку, відповідно до якого платник податків самостійно обчислює суму податку і несе обов'язок щодо своєчасної його сплати.

Традиційно податкова декларація як форма податкової звітності відповідає такому порядку сплати податку, за якого обов'язок з його сплати покладається безпосередньо на платника. Податкову декларацію подають до податкового органу за місцем обліку платника у двох примірниках, один з яких повертається платнику з позначкою посадової особи податкового органу про дату її прийняття. Підпис посадової особи має бути засвідчений. Податкові декларації приймають контролюючі органи без попередньої перевірки зазначених у них даних. Форму податкової декларації (розрахунку) встановлює центральний (керівний) орган контролюючого органу за погодженням з Міністерством фінансів України. Затверджені форми податкових декларацій мають нормативно-правовий характер, що означає обов'язковість їх дотримання як для платника податків, так і для податкових органів.

Податкові декларації подаються за базовий податковий (звітний) період, що дорівнює:

- а) календарному місяцю - протягом 20 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного (податкового) місяця;
- б) календарному кварталу чи календарному півріччю - протягом 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу (півріччя);
- в) календарному року - протягом 60 календарних днів за останнім календарним днем звітного (податкового) року;
- г) календарному року для платників податків на доходи фізичних осіб - до 1 травня року, наступного за звітним;
- д) календарному року для платників податків на доходи фізичних осіб - підприємців протягом 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітного (податкового) року.

Граничні терміни подання податкової декларації можуть бути продовжені за рішенням керівника податкового органу (чи його заступника) за письмовим запитом платника податків лише у випадках, якщо такий платник податків протягом зазначених строків:

- 1) перебував за межами України;
- 2) був у плаванні на морських судах за межами України у складі команди (екіпажу) таких суден;
- 3) перебував у місцях позбавлення волі за вироком суду;
- 4) мав обмежену свободу пересування у зв'язку з ув'язненням чи полоном на території інших держав або через інші обставини непереборної сили, підтверджені документально;

- 5) був визнаний за рішенням суду безвісти відсутнім або перебував у розшуку у випадках, передбачених законодавством.

Продовження граничних строків подання податкових декларацій здійснюється у разі, якщо фізична особа-платник податків чи посадові особи юридичної особи-платника податків не мали можливості у встановлений термін виконати податкові обов'язки і скористатися податковими правами (причому власник такої юридичної особи має бути позбавлений можливості призначити інших посадових осіб для виконання цього обов'язку). Для продовження таких строків платник подає письмову заяву в довільній формі протягом 30 днів, наступних за днем закінчення вищевказаних обставин.

Якщо податкова декларація за квартал, півріччя, три квартали або рік розраховується наростаючим підсумком на підставі показників базових податкових періодів, з яких складаються такі квартал, півріччя, три квартали або рік (без урахування авансових внесків), то зазначена податкова декларація подається у строки, для такого базового звітного (податкового) періоду.

Якщо останній день строку подання податкової декларації припадає на вихідний або святковий день, то останнім днем строку вважається операційний (банківський) день, що настає за вихідним або святковим днем.

Якщо звітний (податковий) період не встановлено, податкова декларація подається та податкове зобов'язання сплачується у строки, передбачені для місячного базового звітного (податкового) періоду, крім випадків, коли подання податкової декларації не передбачено таким розділом цього Кодексу.

Встановлення форм або методів обов'язкової податкової звітності, які передбачають подання зведеної інформації щодо окремих доходів, витрат, пільг або інших елементів податкових баз, які раніше були відбиті у податкових деклараціях чи розрахунках з окремих податків або зборів (обов'язкових платежів), не дозволяється, якщо інше не встановлено законами з питань оподаткування.

Платник податків має право вибрати один з таких порядків подання податкової декларації:

- а) особисто (з відміткою про дату подання на копії декларації);
- б) пересиланням (датою подання декларації вважатимуть дату відправлення рекомендованого листа). У такому разі платник податків повинен не пізніше ніж за десять днів до закінчення граничного строку подання декларації надіслати її на адресу податкового органу поштою з повідомленням про вручення. Порядок оформлення зазначених поштових відправлень, а також нормативи їх обігу визначаються Кабінетом Міністрів України. Зазначимо, що у разі втрати або псування поштового відправлення чи затримки його вручення контролюючому органу відповідальність за неподання або несвоєчасне подання податкової декларації несе оператор поштового зв'язку в порядку, передбаченому законодавством, при цьому платник податків звільняється від будь-якої

відповідальності за неподання або несвоєчасне подання такої податкової декларації. Платник податків протягом п'яти робочих днів з дня отримання повідомлення про втрату або зіпсуття поштового відправлення зобов'язаний надіслати поштою або надати особисто (за його вибором) органу державної податкової служби другий примірник податкової декларації разом з копією повідомлення про втрату або зіпсуття поштового відправлення.

- в) в електронному вигляді, що означає: податковий орган зобов'язаний прийняти податкову звітність за дотримання відповідних умов.

Форми обов'язкової податкової звітності (податкові декларації або податкові розрахунки), встановлені податковим органом, повинні відповідати нормам і змісту певного податку або збору. Платник податків має право подати податковий звіт за іншою формою, якщо він вважає, що форма податкової звітності, яка встановлена податковим органом, збільшує або зменшує суму податку всупереч нормам закону щодо цього обов'язкового платежу. Такий звіт за іншою формою подається разом з поясненням мотивів його складання.

Податковий орган зобов'язаний прийняти декларацію, при цьому факт прийняття податкової звітності має чітко визначені часові межі, і платник повинен подати податкову декларацію у встановлений законодавством строк. Прийняття податкової декларації є обов'язком органу державної податкової служби. Під час прийняття податкової декларації уповноважена посадова особа органу державної податкової служби, в якому перебуває на обліку платник податків, зобов'язана перевірити наявність та достовірність заповнення всіх обов'язкових реквізитів, передбачених пунктами 48.3 та 48.4 статті 48 цього Кодексу. Інші показники, зазначені в податковій декларації платника податків, до її прийняття перевірки не підлягають.

За умови дотримання платником податків вимог цієї статті посадова особа органу державної податкової служби, в якому перебуває на обліку платник податків, зобов'язана зареєструвати податкову декларацію платника датою її фактичного отримання органом державної податкової служби.

Відмова посадової особи органу державної податкової служби прийняти податкову декларацію з будь-яких причин, у тому числі висунення будь-яких не визначених статтею 49 передумов щодо такого прийняття (включаючи зміну показників такої податкової декларації, зменшення або скасування від'ємного значення об'єктів оподаткування, сум бюджетних відшкодувань, незаконного збільшення податкових зобов'язань тощо) забороняється.

У разі подання платником податків до органу державної податкової служби податкової декларації, заповненої з порушенням вимог пунктів 48.3 та 48.4 статті 48 цього Кодексу, такий орган державної податкової служби зобов'язаний надати такому платнику податків письмове повідомлення про відмову у прийнятті його податкової декларації із зазначенням причин такої відмови:

у разі отримання такої податкової декларації, надісланої поштою або засобами електронного зв'язку, - протягом п'яти робочих днів з дня її отримання;

у разі отримання такої податкової декларації особисто від платника податку або його представника - протягом трьох робочих днів з дня її отримання.

У разі отримання відмови органу державної податкової служби у прийнятті податкової декларації платник податків має: подати податкову декларацію та сплатити штраф у разі порушення строку її подання; оскаржити рішення органу державної податкової служби у порядку, передбаченому статтею 56 цього Кодексу.

У разі якщо в установленому законодавством порядку буде встановлено факт неправомірної відмови органом державної податкової служби (посадовою особою) у прийнятті податкової декларації, остання вважається прийнятою у день її фактичного отримання органом державної податкової служби.

За кожною заявою платника податків щодо порушення посадовою особою органу державної податкової служби статті 49 в обов'язковому порядку проводиться службове розслідування відповідно до закону.

За результатами такого розслідування винна посадова особа органу державної податкової служби притягується до відповідальності.

Податкова декларація, надіслана платником податків або його представником поштою або засобами електронного зв'язку та заповнена з порушенням норм пунктів 48.3 та 48.4 статті 48, вважається неподаною.

Незалежно від наявності відмови у прийнятті податкової декларації платник податків зобов'язаний погасити податкове зобов'язання, самостійно визначене ним у такій податковій декларації, протягом строків, установлених цим Кодексом.

Центральний орган виконавчої влади, відповідальний за процеси інформатизації в Україні, впроваджує та утримує автоматизовану систему "Єдине вікно подання електронної звітності" для надання послуг з подання за допомогою мережі Інтернет в електронному вигляді звітності, обов'язковість подання якої встановлено законодавством, до міністерств, інших органів державної влади та фондів загальнообов'язкового державного страхування.

Автоматизована система "Єдине вікно подання електронної звітності" повинна забезпечувати підтримку роботи засобів електронного цифрового підпису всіх акредитованих центрів сертифікації ключів, що працюють на ринку України відповідно до чинного законодавства.

Опис форматів (стандартів), структура електронних документів, що забезпечує подання електронної звітності до автоматизованої системи "Єдине вікно подання електронної звітності", повинні розміщуватися та підтримуватися в актуальному стані на безоплатній для користувачів основі на загальнодоступних інформаційних ресурсах Міністерства фінансів України та тих органів державної влади, до яких обов'язковість подання звітності встановлена законодавством.

Автоматизована система "Єдине вікно подання електронної звітності" та всі її компоненти є державною власністю.

За допомогою автоматизованої системи "Єдине вікно подання електронної звітності" або її компонентів можуть надаватися інші послуги.

Податкова декларація складається за формою, розробленою центральним органом податкової служби і затвердженою Міністерством фінансів України.

Форма податкової декларації повинна містити необхідні обов'язкові реквізити і відповідати нормам та змісту відповідних податку та збору.

Обов'язкові реквізити - це інформація, яку повинна містити форма податкової декларації та за відсутності якої документ втрачає визначений Кодексом статус із настанням передбачених законом юридичних наслідків.

Податкова декларація повинна містити такі обов'язкові реквізити:

- тип документа (звітний, уточнюючий, звітний новий);
- звітний (податковий) період, за який подається податкова декларація;
- звітний (податковий) період, що уточнюється (для уточнюючого розрахунку);

- повне найменування (прізвище, ім'я, по батькові) платника податків згідно з реєстраційними документами;

- код платника податків згідно з Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України або податковий номер;

- реєстраційний номер облікової картки платника податків або серію та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний орган державної податкової служби і мають відмітку у паспорті);

- місцезнаходження (місце проживання) платника податків;

- найменування органу державної податкової служби, до якого подається звітність;

- дата подання звіту (або дата заповнення - залежно від форми);

- ініціали, прізвища та реєстраційні номери облікових карток посадових осіб платника податків;

- підписи платника податку - фізичної особи та/або посадових осіб платника податку, засвідчені печаткою платника податку (за наявності);

- розмір бази оподаткування;

- суму і розмір витрат і пільг;

- суму, що не оподатковується податком;

- ставку оподаткування;

- суму податку, що підлягає сплаті.

У окремих випадках, коли це відповідає сутності податку або збору та є необхідним для його адміністрування, форма податкової декларації додатково може містити такі обов'язкові реквізити:

- відмітка про звітування за спеціальним режимом;

- код виду економічної діяльності (КВЕД);

- код органу місцевого самоврядування за КОАТУУ;

індивідуальний податковий номер та номер свідоцтва про реєстрацію платника податку на додану вартість згідно з даними реєстру платників податку на додану вартість за звітний (податковий) період.

Податкова декларація повинна бути підписана : керівником платника податків або уповноваженою особою, а також особою, яка відповідає за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації до органу державної податкової служби. У разі ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації безпосередньо керівником платника податку така податкова декларація підписується таким керівником та особою, яка відповідає за ведення бухгалтерського обліку;

фізичною особою - платником податків або його законним представником; особою, відповідальною за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації згідно із договором про спільну діяльність або угодою про розподіл продукції.

Якщо податкова декларація подається податковими агентами - юридичними особами, вона повинна бути підписана керівником такого агента та особою, яка відповідає за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації такого агента, а якщо податковим агентом є платник податків - фізична особа - таким платником податків.

Податкова звітність, складена з порушеннями законодавства, не вважається податковою декларацією.

Розрізняють дві форми податкових декларацій:

- **1. Майнова декларація** - відомості, надані фізичною особою про перелік майна, що є в її власності (у тому числі й коштів), чи майна, яке може бути джерелом доходів, які формують об'єкти оподаткування.
- **2. Спеціальна декларація** - відомості, що надані фізичною особою за вимогою податкового органу, складені за установленною формою, містять інформацію про джерела і розміри коштів, витрачених на придбання певного майна.

Податкову декларацію подає платник податків щодо кожного податку окремо за місцем його обліку у встановлений строк. Наприклад, обов'язок подання декларації щодо податку на додану вартість закріплено у Законі України "Про податок на додану вартість" від 3 квітня 1997 р. Форма і порядок заповнення цього документа затверджені наказом ДПАУ від 30 травня 1997 р. Декларація з ПДВ (як повна, так і скорочена) складається з вступної частини і чотирьох розділів, причому платник заповнює тільки вступну частину і перші три розділи, а четвертий розділ заповнює податковий інспектор лише в оригіналі податкової декларації, який залишається в податковому органі. При поданні декларації з ПДВ до податкового органу платник також зобов'язаний надати всі необхідні додатки (довідки) до неї, наприклад, розрахунок експортного відшкодування, розрахунок коригування сум ПДВ тощо.

Відповідальність за неподання, порушення порядку заповнення документів податкової звітності, порушення строків їх подання контролюючим органам, недостовірність інформації, наведеної у зазначених документах, несуть :

юридичні особи, постійні представництва нерезидентів, які визначені платниками податків, а також їх посадові особи. Відповідальність за порушення податкового законодавства відокремленим підрозділом юридичної особи несе юридична особа, до складу якої він входить;

фізичні особи - платники податків та їх законні чи уповноважені представники у випадках, передбачених законом;

податкові агенти.

У разі якщо у майбутніх податкових періодах (з урахуванням строків давності) платник податків самостійно виявляє помилки, що містяться у раніше поданій ним податковій декларації (крім митної декларації або обмежень, визначених цією статтею), він зобов'язаний надіслати уточнюючий розрахунок до такої податкової декларації за формою чинного на час подання уточнюючого розрахунку.

Платник податків має право не подавати такий розрахунок, якщо відповідні уточнені показники зазначаються ним у складі податкової декларації за будь-який наступний податковий період, протягом якого такі помилки були самостійно виявлені.

Платник податків, який до початку його перевірки контролюючим органом самостійно виявляє факт заниження податкового зобов'язання минулих податкових періодів, зобов'язаний :

- а) або надіслати уточнюючий розрахунок і сплатити суму недоплати та штраф у розмірі трьох відсотків від такої суми до подання такого уточнюючого розрахунку;
- б) або відобразити суму недоплати у складі декларації з цього податку, що подається за податковий період, наступний за періодом, у якому виявлено факт заниження податкового зобов'язання, збільшену на суму штрафу у розмірі п'яти відсотків від такої суми, з відповідним збільшенням загальної суми грошового зобов'язання з цього податку.

Якщо після подачі декларації за звітний період платник податків подає нову декларацію з виправленими показниками до закінчення граничного строку подання декларації за такий самий звітний період, то штрафи не застосовуються.

Платник податків не має права подавати уточнюючий розрахунок до податкової декларації, поданої за період, який на дату подання уточнюючого розрахунку перевіряється відповідним контролюючим органом.

У разі якщо платник податків подає уточнюючий розрахунок до податкової декларації, поданої за період, що перевірявся, відповідний контролюючий орган має право на проведення позапланової перевірки платника податків за відповідний період.

2. Правові засади рентної плати. Платники, об'єкт, ставки, пільги, порядок сплати.

Рентна плата — загальнодержавний податок в Україні, який сплачується за користування надрами для видобування корисних копалин; за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин; за користування радіочастотним ресурсом України; за спеціальне використання води; за спеціальне використання лісових ресурсів; за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України (14.1.217. ПКУ).

Стаття 251 ПКУ. Склад рентної плати

251.1. Рентна плата складається з:

251.1.1. рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин;

251.1.2. рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин;

251.1.3. рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України;

251.1.4. рентної плати за спеціальне використання води;

251.1.5. рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів;

251.1.6. рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України.

257.1. Базовий податковий (звітний) період для рентної плати дорівнює календарному кварталу, а для рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин за видобування нафти, конденсату, природного газу, у тому числі газу, розчиненого у нафті (нафтового (попутного) газу), етану, пропану, бутану, рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України та рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України, дорівнює календарному місяцю.

{Пункт 257.1 статті 257 в редакції Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

257.2. Платники рентної плати самостійно обчислюють суму податкових зобов'язань з рентної плати.

257.3. Платник рентної плати до закінчення визначеного розділом II цього Кодексу граничного строку подання податкових декларацій за податковий (звітний) період, визначений цією статтею, подає до відповідного контролюючого органу за формою, встановленою у порядку, передбаченому статтею 46 цього Кодексу, [податкову декларацію](#), яка містить додатки:

{Абзац перший пункту 257.3 статті 257 із змінами, внесеними згідно із Законом № 909-VIII від 24.12.2015}

257.3.1. з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин:

за місцезнаходженням ділянки надр, з якої видобуті корисні копалини, у разі розміщення такої ділянки надр у межах території України;

за місцем обліку платника рентної плати у разі розміщення ділянки надр, з якої видобуто корисні копалини, в межах континентального шельфу та/або виключної (морської) економічної зони України;

257.3.2. з рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин - за місцезнаходженням ділянки надр;

257.3.3. з рентної плати за користування радіочастотним ресурсом України - за місцем податкової реєстрації;

257.3.4. з рентної плати за спеціальне використання води - за місцем податкової реєстрації;

257.3.5. з рентної плати за спеціальне використання лісових ресурсів - за місцезнаходженням лісової ділянки;

257.3.6. з рентної плати за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами аміаку територією України - за місцем його податкової реєстрації.

{Підпункт 257.3.6 пункту 257.3 статті 257 із змінами, внесеними згідно із Законом № 909-VIII від 24.12.2015}

{Пункт 257.4 статті 257 виключено на підставі Закону № 909-VIII від 24.12.2015}

257.5. Сума податкових зобов'язань з рентної плати, визначена у податковій декларації за податковий (звітний) період, сплачується платником до бюджету протягом 10 календарних днів після закінчення граничного строку подання такої податкової декларації.

Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів сплачується лісокористувачами щокварталу рівними частинами від суми рентної плати, зазначеної в спеціальних дозволах, виданих у відповідному календарному році, крім сум рентної плати, сплачених відповідно до [підпунктів "а" і "б" підпункту 256.11.6 пункту 256.11 статті 256 цього Кодексу](#).

{Пункт 257.5 статті 257 доповнено абзацом другим згідно із Законом № 1797-VIII від 21.12.2016}

{Пункт 257.3.6 статті 257 із змінами, внесеними згідно із Законом № 909-VIII від 24.12.2015}

257.6. У разі якщо місце обліку платника рентної плати не збігається з місцезнаходженням ділянки надр, платник рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин та платник рентної плати за користування надрами в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, подає за місцем податкової реєстрації платника або уповноваженої особи копію податкової декларації та копію платіжного документа про сплату податкових зобов'язань з рентної плати.

3. Правові засади справляння екологічного податку. Платники, об'єкт, ставки, пільги, порядок сплати.

Екологічний податок (екоподаток) – обов'язковий платіж, що сплачується з фактичних обсягів різних викидів, скидів, розміщення відходів у довкіллі.

РОЗДІЛ VIII. ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК

Стаття 240. Платники податку

240.1. Платниками податку є суб'єкти господарювання, юридичні особи, що не провадять господарську (підприємницьку) діяльність, бюджетні установи, громадські та інші підприємства, установи та організації, постійні представництва нерезидентів, включаючи тих, які виконують агентські (представницькі) функції стосовно таких нерезидентів або їх засновників, під час провадження діяльності яких на території України і в межах її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони здійснюються:

240.1.1. викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення;

240.1.2. скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти;

240.1.3. розміщення відходів (крім розміщення окремих видів (класів) відходів як вторинної сировини, що розміщуються на власних територіях (об'єктах) суб'єктів господарювання);

{Підпункт 240.1.3 пункту 240.1 статті 240 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

240.1.4. утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені);

240.1.5. тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлений особливими умовами ліцензії строк.

{Підпункт 240.1.6 пункту 240.1 статті 240 виключено на підставі Закону № 1191-VII від 08.04.2014}

{Пункт 240.2 статті 240 виключено на підставі Закону № 71-VIII від 28.12.2014}

{Пункт 240.2¹ статті 240 виключено на підставі Закону № 1191-VII від 08.04.2014}

240.3. Не є платниками податку за утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені) суб'єкти діяльності у сфері використання ядерної енергії, які:

240.3.1. до останнього календарного дня (включно) звітного кварталу, у якому придбано джерело іонізуючого випромінювання, уклали договір щодо повернення відпрацьованого закритого джерела іонізуючого випромінювання за межі України до підприємства - виробника такого джерела;

240.3.2. здійснюють поводження з радіоактивними відходами, що утворилися внаслідок Чорнобильської катастрофи, в частині діяльності, пов'язаної з такими відходами.

240.4. Не є платниками податку, що справляється за утворення радіоактивних відходів (включаючи вже накопичені) та/або тимчасове зберігання радіоактивних відходів їх виробниками понад установлений особливими умовами ліцензії строк, державні спеціалізовані підприємства з поводження з радіоактивними відходами, основною діяльністю яких є зберігання, переробка та захоронення тих радіоактивних відходів, що знаходяться у власності держави, а також дезактивація радіаційно-забруднених об'єктів.

240.5. Не є платниками податку за розміщення відходів суб'єкти господарювання, які розміщують на власних територіях (об'єктах) виключно відходи як вторинну сировину.

{Пункт 240.5 статті 240 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

{Пункт 240.6 статті 240 виключено на підставі Закону № 1191-VII від 08.04.2014}

240.7. Не є платниками податку за викиди двоокису вуглецю суб'єкти, зазначені у пункті 240.1 цієї статті, якими здійснюються такі викиди в обсязі не більше 500 тонн за рік.

У разі якщо річний обсяг викидів двоокису вуглецю перевищує 500 тонн за рік, суб'єкти зобов'язані зареєструватися платниками податку у податковому (звітному) періоді, в якому відбулося таке перевищення. Такі платники зобов'язані скласти та подати податкову звітність, нарахувати та сплатити податок за податковий (звітний) період, у якому відбулося таке перевищення, у порядку, передбаченому цим Кодексом.

{Статтю 240 доповнено пунктом 240.7 згідно із Законом № 2628-VIII від 23.11.2018}

{Статтю 241 виключено на підставі Закону № 71-VIII від 28.12.2014}

Стаття 242. Об'єкт та база оподаткування

242.1. Об'єктом та базою оподаткування є:

242.1.1. обсяги та види забруднюючих речовин, які викидаються в атмосферне повітря стаціонарними джерелами;

242.1.2. обсяги та види забруднюючих речовин, які скидаються безпосередньо у водні об'єкти;

242.1.3. обсяги та види (класи) розміщених відходів, крім обсягів та видів (класів) відходів як вторинної сировини, що розміщуються на власних територіях (об'єктах) суб'єктів господарювання;

{Підпункт 242.1.3 пункту 242.1 статті 242 в редакції Закону № 4834-VI від 24.05.2012}

{Підпункт 242.1.4 пункту 242.1 статті 242 виключено на підставі Закону № 71-VIII від 28.12.2014}

242.1.5. обсяги та категорія радіоактивних відходів, що утворюються внаслідок діяльності суб'єктів господарювання та/або тимчасово зберігаються їх виробниками понад установлені особливими умовами ліцензії строк;

242.1.6. обсяги електричної енергії, виробленої експлуатуючими організаціями ядерних установок (атомних електростанцій).

{Пункт 242.2 статті 242 виключено на підставі Закону № 1191-VII від 08.04.2014}

{Пункт 242.3 статті 242 виключено на підставі Закону № 1191-VII від 08.04.2014}

242.4. База оподаткування податком за викиди двоокису вуглецю за результатами податкового (звітного) року зменшується на обсяг таких викидів у розмірі 500 тонн за рік.